

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu VII Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSA w SO Krystyna Dereń-Szydłowska

Sędziowie: SSO Waclawa Macińska

SSA w SO Ryszard Kozłowski (ref.)

Protokolant : Małgorzata Miodońska

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2013 r. we Wrocławiu - na rozprawie

sprawy z powództwa Politechniki (...) we W.

przeciwko A. P.

przy udziale (...) Związku Zawodowego w W.

o zapłatę

na skutek apelacji: **strony powodowej** Politechniki (...) we W. i **pozwanego** A. P.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 sierpnia 2012 r. sygn. akt X P (Pm) 26/12

I. **oddala obie apelacje,**

II. **koszty procesu między stronami wzajemnie znosi.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10.08.2012r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu w sprawie z powództwa Politechniki (...) we W. przeciwko A. P. o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 10.000 zł oddalając dalej idące powództwo.

Sąd Rejonowy ustalił że pozwany A. P. na drodze sądowej domagał się przywrócenia go do pracy w Politechnice (...), wskazując na wadliwe wypowiedzenie mu umowy o pracę.

Wyrokiem z 28 kwietnia 2006 r. (sygn. akt IV2P 4724/03) Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia oddalił powództwo o przywrócenie do pracy i zasądził od Politechniki (...) na rzecz A. P. kwotę 4.773,60 zł brutto z ustawowymi odsetkami od 1 września 2004 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania w związku z nieprawidłowym rozwiązaniem umowy o pracę za wypowiedzeniem. Wyrokowi nadany został rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1.591,20 zł brutto.

Po rozpoznaniu apelacji uczestnika postępowania Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z 26 kwietnia 2007 r. (sygn. akt VII Pa 676/06) zmienił wyrok z 28 kwietnia 2006 r. w ten sposób, że przywrócił A. P. do pracy w Politechnice (...) na poprzednich warunkach. W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia wskazał, że w stosunku do tego pracownika naruszony został art. 32 ust. 1 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

W dniu 31 maja 2007 r. Prezes (...) Związku Zawodowego wystąpił do Rektora Politechniki (...) o zrealizowanie ciężącego na uczelni zobowiązania do wypłacenia A. P. wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy. Wskazał, że dotychczas uczelnia tego obowiązku nie zrealizowała, pomimo prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 26 kwietnia 2007 r., sygn. VII Pa 676/06, przywracającego pracownika do pracy i pomimo podjęcia przez niego pracy.

Pismem z 1 czerwca 2007 r., skierowanym do Rektora Politechniki (...), A. P. wskazał, że w związku z prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 26 kwietnia 2007 r., sygn. VII Pa 676/06, przywracającym go do pracy i podjęciem zatrudnienia wzywa do naliczenia i wypłaty wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy, w terminie 3 dni. Powołując się na art. 47 k.p. wskazał, że przysługuje mu wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy, tj. od marca 2004 r. do 26 kwietnia 2007 r.

Pismem z 9 lipca 2007 r. Dyrektor D. Spraw Pracowniczych Politechniki (...) poinformował A. P., że Rektor tej uczelni wyraził zgodę na wypłacenie mu wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy, tj. od 1 marca 2004 r. do 26 kwietnia 2007 r. (wyrok Sądu II instancji).

Politechnika (...) wypłaciła A. P. łączną kwotę 48.889,42 zł netto. W styczniu 2007 r. wypłaciła mu kwotę netto 1.591,20 zł, na podstawie wyroku z 28 kwietnia 2006 r. W maju 2007 r. wypłaciła kwotę netto 3.079,03 zł, na podstawie wyroku z 26 kwietnia 2007 r. W lipcu 2007 r. wypłaciła dalszą kwotę netto 40.426,18 zł, tytułem tego samego wyroku. W marcu 2008 r. wypłaciła ponadto kwotę netto 3.793,01 zł tytułem dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Politechnika (...) wniosła w dniu 13 sierpnia 2007 r. skargę kasacyjną od wyroku z 26 kwietnia 2007 r. Zarzucała w niej m.in., że nie doszło do naruszenia przez nią art. 32 ust. 1 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Odpis skargi kasacyjnej doręczono A. P. w dniu 4 września 2007 r.

Postanowieniem z 27 lutego 2008 r. Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania. Wyrokiem z 9 maja 2008 r. (sygn. II PK 316/07) Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego. W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Okręgowy nie poczynił żadnych ustaleń w zakresie istnienia jednostki organizacyjnej związku zawodowego, w której A. P. miał pełnić funkcję skarbnika, mimo zgłoszenia przez pracodawcę zarzutów w tym zakresie. Sąd Okręgowy nie odniósł się również do zarzutu apelacyjnego dotyczącego tej kwestii. W związku z tym zdaniem Sądu Najwyższego naruszono art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, gdyż przepis ten został zastosowany do stanu faktycznego niedostatecznie wyjaśnionego co do bytu prawnego tej organizacji związkowej, członkostwo pracownika w zarządzie której zostało uznane za okoliczność uzasadniającą szczególną jego ochronę przed rozwiązaniem stosunku pracy.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 9 października 2008 r. Politechnika (...) wniosła o zwrot wypłaconej A. P. kwoty 48.889,42 zł.

Wyrokiem z 15 stycznia 2009 r. (sygn. VII Pa 289/08) Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok z 28 kwietnia 2006 r. w ten sposób, że powództwo w całości oddalił. Ponadto w punkcie IV sentencji orzekł zwrot przez A. P. na rzecz Politechniki (...) kwoty 48.889,42 zł netto.

W dniu 29 kwietnia 2009 r. uczestnik postępowania (...) Związek Zawodowy wniosł skargę kasacyjną od wyroku z 15 stycznia 2009 r.

Postanowieniem z 25 lutego 2010 r. Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania. Wyrokiem z 6 maja 2010 r. (sygn. II PK 344/09) Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w zakresie punktu IV (tj. obowiązku zwrotu wypłaconego świadczenia w kwocie 48.889,42 zł) i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania. W pozostałej części skargę kasacyjną oddalił. W uzasadnieniu wskazał, że wniosek, o jakim mowa w art. 415 k.p.c., powinien być zgłoszony w skardze kasacyjnej, a nie dopiero w trakcie ponownego postępowania apelacyjnego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 5 sierpnia 2010 r. Politechnika (...) wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od A. P. kwoty 48.889,42 zł, na podstawie art. 338 § 1 k.p.c. w zw. z art. 415 k.p.c.

Postanowieniem z 5 sierpnia 2010 r. (sygn. VII Pa 174/10) Sąd Okręgowy we Wrocławiu odrzucił wnioski Politechniki (...) z 9 października 2008 r. oraz 5 sierpnia 2010 r., wskazując, że wnioski restytucyjne są niedopuszczalne, gdyż zgłoszono je już po zakończeniu postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, a zatem po terminie na ich zgłoszenie. Sąd Okręgowy wskazał, że w tej sytuacji zwrotu spełnionego świadczenia Politechnika (...) może dochodzić w odrębnym procesie.

Pismem z 14 grudnia 2010 r. Politechnika (...) wezwała A. P. do zapłaty kwoty 48.889,42 zł z tytułu zwrotu nienależnego świadczenia, wypłaconego na mocy prawomocnego orzeczenia sądowego, które zostało następnie uchylone. Wskazała, że zapłata ma nastąpić w terminie 7 dni.

Pozwany A. P. przeznaczał środki uzyskane od pracodawcy tytułem odszkodowania, a następnie wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy na pokrycie bieżących wydatków. Od chwili zgłoszenia powództwa o przywrócenie do pracy do wydania wyroku z 26 kwietnia 2007 r. pozostawał bez pracy, otrzymywał zasiłek w kwocie 600 zł miesięcznie. Po przywróceniu go do pracy otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1.100 zł netto miesięcznie.

Otrzymane od strony powodowej środki przeznaczał m.in. na ogrzewanie, utrzymanie domu, opłaty za media, opłaty za użytkowanie wieczyste nieruchomości, podatek od nieruchomości, opłaty za telefon i internet, koszty utrzymania samochodu, ponadto na pokrycie bieżących wydatków na żywność, prasę, używki, środki czystości, obuwiu i ubranie. Środki powyższe wydatkował ponadto na spłatę pożyczki zaciągniętej na cele mieszkaniowe z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a ponadto przekazał w 2007 r. darowiznę w kwocie 4.500 zł na rzecz Fundacji (...).

Pozwany pozostawał w nieformalnym związku z E. W., której córka A. w tym okresie była uczennicą. Pozwany wspierał je finansowo. Gdy E. W. brakowało pieniędzy, płacił za jej zakupy, np. w aptece. Pozwany kupował dla córki E. W. przybory potrzebne przy rozwijaniu jej zdolności artystycznych – farby, pędzle. Rocznie były to wydatki rzędu ok. 400 zł. Córka E. W. ma problemy z przebywaniem w skupiskach ludzkich, musiała uczestniczyć w indywidualnym nauczaniu, do czego był jej potrzebny komputer. Z uwagi na to, że jej poprzedni komputer sprawiał problemy, działał bardzo powoli, pozwany zakupił w październiku 2007 r. dla A. W. na urodziny nowy komputer, o wartości ok. 550 zł. Pozwany pomagał im również przy organizowaniu dojazdów do lekarzy, do psychologa, na wakacje, na zakupy, na grzyby – zawoził je wtedy samochodem, ponosząc związane z tym koszty.

Pozwany ponadto często wyjeżdżał w celach rekreacyjnych ze znajomymi – E. W. i K. M. – do domku letniskowego w górach. Wyjazdy takie miały miejsce co tydzień, były to zazwyczaj wyjazdy weekendowe. W ciągu roku przypadało ok. 20 takich wyjazdów. Pozwany ponosił koszty związane z dojazdem (koszty paliwa), a także kosztów zakupów żywnościowych. Jednorazowy wyjazd wiązał się z wydatkami rzędu ok. 200 zł. Pozwany wyjeżdżał ponadto za granicę, był na wczasach na K..

Pozwany w 2008 r. wpłacił Komornikowi w sprawie egzekucyjnej o sygn. Km 1801/04 kwotę 378,08 zł.

Wydatki pozwanego na bieżące utrzymanie oraz na inne cele w 2007 r. wyniosły ok. 27.000 zł, zaś w 2008 r. ok. 38.000 zł.

W czerwcu 2009 r. pozwany podarował J. B. i M. B. kwotę 1.000 zł jako prezent ślubny.

Na podstawie tych ustaleń które Sąd Okręgowy przyjął za własne Sąd Rejonowy uznał częściową zasadność powództwa strony powodowej dotyczącego zwrotu wypłaconego pozwanemu wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w kwocie 48.889,42 zł przewidzianej w przepisie art. 47 kp na podstawie przepisu art. 405 kc.

Przesłanką wypłaty pozwanemu wynagrodzenia było prawomocne rozstrzygnięcie Sądu przywracające pozwanego do pracy u strony pozwanej. Wraz z upadkiem tego orzeczenia odpadła podstawa prawna jego spełnienia. Zachodził więc jeden z przypadków nienależności świadczenia opisany w przepisie art. 410 § 2 kc.

Strona powodowa miała obowiązek bezzwłocznie wypłacić pozwanemu świadczenie określone w przepisie art. 47 kp co uczyniła na wezwanie pozwanego.

Natomiast pozwany zgodnie z przepisem art. 409 kc powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu otrzymanych pieniędzy od chwili wydania przez Sąd II instancji wyroku z dnia 15.01.2009r. wskazującego *expressis verbis* na obowiązek zwrotu wynagrodzenia jak też prawomocnie oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy oraz o odszkodowanie.

Jednocześnie sam fakt wniesienia kasacji nie dawał takich podstaw. Dotyczyło to również daty wyroku z dnia 9.05.2008r. przez Sąd Najwyższy. Nie zmieniło przy tym sytuacji prawnej pozwanego późniejsze orzeczenie Sądu Najwyższego dotyczące wskazania drogi prawnej odzyskania wypłaconej kwoty.

Odnosząc się do kwestii wysokości kwoty podlegającej zwrotowi co do której pozwany winien liczyć się z obowiązkiem jej zwrotu Sąd Rejonowy uznał iż pozwany wydał kwotę 34.500 zł i według stanu na miesiąc styczeń 2009r. powinien dysponować kwotą około 10.000 zł z kwoty otrzymanej od strony powodowej. W zakresie tej kwoty musiał się już liczyć z obowiązkiem zwrotu. Zatem wyzbycie się jej w późniejszym okresie nie zwalniało go z obowiązku zwrócenia jako nienależnego świadczenia.

Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy orzekł o zasądzeniu tej kwoty.

Od powyższego wyroku apelację wniosła strona powodowa. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucała zarówno naruszenie przepisów proceduralnych jak i materialnych jak następuje: art. 233 § 1 kpc, 409 kc.

W związku z tym wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 48.889,42 zł ewentualnie jego uchylenie z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Poddawała w wątpliwość wydatki pozwanego, które budzą sprzeciw. Natomiast pozwany musiał sobie zdawać sprawę, że pobrane przez niego świadczenie będzie podlegało obowiązkowi zwrotu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego złożył również pozwany A. P. któremu zarzucał naruszenie prawa materialnego a to przepisu art. 47 kp, 410 § 2 kc, 409 kc.

Wskazując na te zarzuty wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa.

Twierdził, że w żądanej przez powoda kwocie 48.889 zł znajduje się dodatkowe wynagrodzenie roczne, które nie może stanowić wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, które strona powodowa naliczyła dobrowolnie i odrębnie od tego wynagrodzenia. Dlatego powództwo powoda co do tej kwoty winno być oddalone. Natomiast kwestię liczenia się z obowiązkiem zwrotu należy odnieść do prawomocności wyroku orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Zarzuty i argumenty obu apelacji nie uzasadniają uznania że orzeczenie Sądu Rejonowego, którym zasądzono od pozwanego A. P. na rzecz strony powodowej Politechniki (...) we W. kwotę 10.000 zł jest wadliwe i narusza przepisy prawa co uzasadniałoby apelację.

Stwierdzić przede wszystkim należy że Sąd Rejonowy orzekając w sprawie przeprowadził właściwe postępowanie dowodowe w zakresie roszczenia zgłoszonego przez stronę powodową wyjaśniając wszystkie istotne okoliczności sprawy będące podstawą ustaleń faktycznych wydanego w sprawie wyroku. Wyciągnął też prawidłowe wnioski z ustaleń które poczynił.

Niezasadny zatem okazał się zarzut naruszenia przepisu art. 233 kpc.

Dokonana przez Sąd I instancji ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego w pełni odpowiada wymogom zawartym w tym przepisie.

Z tych względów Sąd Okręgowy podziela pogląd jak i argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku co do obowiązku zwrotu przez pozwanego świadczenia wypłaconego jemu przez stronę powodową jak i zakresu zwrotu kwoty wypłaconych pieniędzy.

Przesłanką wypłaty pozwanemu wynagrodzenia było bowiem prawomocne rozstrzygnięcie Sądu przywracające pozwanego do pracy u strony pozwanej. Wraz z upadkiem tego rozstrzygnięcia upadła też podstawa prawna jego spełnienia. Zachodził więc jak słusznie przyjął Sąd Rejonowy przypadek nienależnego świadczenia opisany w przepisie art. 410 § 2 kc. Natomiast pozwany powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu otrzymanych pieniędzy określonym w przepisie art. 409 kc od chwili wydania przez Sąd II instancji wyroku z dnia 15.01.2009r. wskazującego na obowiązek zwrotu wynagrodzenia jak też prawomocnie oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy oraz o odszkodowanie.

Podzielić również należało pogląd Sądu Rejonowego że sam fakt wniesienia kasacji od wyroku nie dawał takich podstaw. Dotyczyło to również daty wyroku z dnia 9.05.2008r. Sądu Najwyższego uchylający zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 26.04.2007r.

Odnosząc się do kwestii wysokości kwoty podlegającej zwrotowi to skoro pozwany do tego czasu wydał kwotę 34.500 zł to powinien dysponować jeszcze kwotą 10.000 zł, którą zobowiązany jest zwrócić stronie pozwanej.

Jednocześnie wbrew temu co twierdził pozwany dodatkowe wynagrodzenie roczne zawarte w żądanej przez stronę powodową kwocie stanowiło wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w rozumieniu przepisu art. 47 kp. Nie mogło ono więc być wyodrębnione z tego wynagrodzenia jako nie podlegające zwrotowi.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy z mocy przepisu art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.

Biorąc pod uwagę wynik procesu o kosztach postępowania orzekł na podstawie przepisu art. 100 kpc.